

ANIMUSZ (23) *sb m*

animusz (21), **animus** (2); animusz *KlonŻal* (2), *ActReg* (10), *OrzJan* (2), *JanNKar* (2), *SarnStat* (2), *PowodPr* (2); animus *KlonFlis*; animusz : animus *KlonWor* (1 : 1).

a *jasne*.

sg *N* animusz (5). ◇ *G* animuszu (7). ◇ *I* animusz(e)m (3). ◇ *pl N* animusze (1). ◇ *G* animusz(o)w (5). ◇ *A* animusze (1). ◇ *L* animuszach (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

*Umysł, uczucie, wola, charakter; cechy umysłu i charakteru; animus Cn [animus – umysł, rozum, wola; animus etiam pro memoria Mącz 10b] (23) : Trzebáby też ánimuřzu práwie zágrzánego Ogniem piękny *Phoebe* twoim/ Póéty rządneho *KlonŻal* D3, Cv; nie zanimuszu butnego, iedno dławspokoienia Oycyzny *ActReg* 75; Kte^u wtey surowosci y rozroznienia y roztargnienia animuszow ludzkich [...] obawiac się trzeba *ActReg* 134; poki nie wygasnie z *Vmysłów* y animuszow ich niebespieczenstwo *ActReg* 135, 135 [2 r.], 150, 161 [2r.]; Nawiętřzé imienié w ten čás było zá fto grzywien/ á teraz niewziąłby/ go y zá trzy tyřiące. Y z téy ceny znác/ iáki ich [*przodków*] ánimuřz był *OrzJan* 55, 60; á w tákié iedno/ iż nietylko w ieden ánimuřz álbo w iednę myśl/ w iednę zgodę/ w iednę miłość/ w iednę řpólną przyiaźń [...] řpoioné řą. *SarnStat* 1002, 863; Czřwarta burza ánimuřu nářzego iefł *BOJAZN*, do ktorey tu mořezł przydáć řmutek y záłość. *KlonFlis* B; Wolę tu nie obraźác ánimuřow chorych *KlonWor* 47, 55.*

[*G* sg w funkcji przydawki: »[kto jakiego] animuszu«: To tylko przypominam/ co z nich [*tj. historii*]/ iáko zá iedne wćieche/ ludzie baczni á wřpániálego řercá álbo ánimuřzu wniefzczęřciu řwym miewiáią *PlutWojnJPretw* nlb 2v.]

*Wyrażenie: »animusz řláchecki« (2): Dla Bogá řkroćmy řobie řámi ánimuřzem řlácheckim tey rořpulfzczóney wodze. *PowodPr* 62, 85.*

[*Szereg:»serce albo animusz«: *PlutWojnJPretw* nlb 2v cf *G* sg w funkcji przydawki.]*

a. Chęć, zamiar [*animus Łac řr*] (4) : Pan Kanclerz od Krola dał Respons [...] z tym animuszemwřm się declaruię insze rzeczy strony konditiei przeczytawszy dalszą odpowiedz dac wřm raczy *ActReg* 32; Pan Kanclerz mniema ze chce znim Seimu czekac, ainterim roznych consilia macác y ludzkich animuszow przepatrowac *ActReg* 141; Czas potym iáko řnieg táie: animuřze téz ludzkie do godźiny nie trwále *JanNKar* A2v; Był ánimuřz do więtřzych [*rzeczy*]/ bydźby mógl y iefłcze *JanNKar* A2v.

Synonim: serce.